

AGREGA

BÜLTENİ

www.agub.org.tr

Mart - Nisan - Mayıs 2017 Sayı: 6

Biga Maden - Çanakale

YAPILARIN
ÜRETİCİLERİ
FEDERASYONU

türkonfed

YATIRIM
KURUMU
T.C. ÇEVRE,
ŞEHİRCİLİK VE
KLİMA BAKANLIĞI

www.agub.org.tr

Maden Bölgeleri Oluşturulmasına Dair 7020 Sayılı Kanunun Değerlendirilmesi

Prof. Dr. Mustafa TOPALOĞLU

1. Maden Kanununun 29. Maddesini Değiştiren 7020 Sayılı Kanun

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7020 sayılı Kanunla Maden Kanununda önemli değişiklik yapılmıştır. 7020 sayılı Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 27 Mayıs 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunla maden ruhsatlarının kısıtlanması, birleştirilmesi, taşınması, iptali ve ihale edilmesiyle, maden bölgelerinin oluşturulması, bu bölgelerde komisyon kurulması ve rödovans sözleşmeleriyle ilgili önemli hükümler getirilmiştir. Öncelikle İstanbul Cebeci Bölgesinde bulunan kalker madenleri için düşünülen bu tasarı, çok daha kapsayıcı ve ülke genelinde uygulanabilen hükümlere dönüşerek kanunlaşmıştır.

7020 sayılı Kanununun 10. maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun 29. maddesinde yapılan değişiklik ve ekleme şu şekildedir:

“Şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile maden bölgesi ilan edilebilir. Maden bölgesindeki ruhsatların bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi Genel Müdürlükçe yapılır.”

“Maden bölgesinde belirlenen alandaki ruhsatların tüzel kişiliği haiz bir şirkette birleştirilmesi için ruhsat sahiplerine altı aya kadar süre verilir. Ruhsat sahiplerinin kurulacak olan bu şirketteki ortaklık payları, maden rezervi de göz önüne alınarak belirlenir. Ruhsatların birleştirilmesi, belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerinin talebi hâlinde gerçekleştirilir. Bu talep sahipleri ikiden az olamaz. Talep sahibinin iki olması hâlinde ise hissedarlardan birinin rezerv oranı en az yüzde on olmalıdır. Yeterli talebin sağlanamaması durumunda belirlenen alandaki tüm ruhsatlar iptal edilir. Bu sahalar, alan sınırlamasına bağlı kalmaksızın Genel Müdürlük tarafından belirlenen kriterlere göre ihale edilerek ruhsatlandırılır. İptal edilen ruhsatlara ilişkin Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri Bakanlık bütçesinden karşılanır. Birleşen ruhsatların alan sınırlarını belirleme yetkisi Genel Müdürlüğe aittir. Maden bölgesi içerisinde bulunan ihalelik sahalar, ihale taban bedeli yatırımların birleşen ruhsata ilave edilebilir.

Belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerince birleştirmenin talep edilmesi hâlinde, birleştirmeye dâhil olmayan diğer ruhsatlar iptal edilir. İptal edilen ruhsatların Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri, birleştirme yapılan ruhsat sahibince öde-

nir ve bu ruhsat alanları birleştirilmiş ruhsata ilave edilir. Tespit edilen yatırım giderinin ruhsat sahibince altı ay içinde ödenmemesi hâlinde ise belirlenen alandaki ruhsatların tümü iptal edilir.

Şehirleşme, çevresel ve benzeri etkiler dikkate alınarak bazı alanlardaki I. Grup ve II. Grup (a) madencilik faaliyetleri valilik görüşü ile Bakanlık tarafından kısıtlanabilir. Bakan onayı ile kısıtlanan alandaki I. Grup ve II. Grup (a) bendi maden ruhsatları, rezervi dikkate alınmak suretiyle maden bölgesine ya da başka bir alana taşınarak ruhsatlandırılabilir. Bu tür ruhsatlandırma işlemi ihalelik sahalar üzerinde de ihalesiz yapılabilir. Kısıtlama ve taşınma alanlarındaki rezerv tespitleri valiliklerce yapılır.

Maden bölgesi olan illerde bu bölgeleri yönetmek üzere maden bölgesi komisyonu kurulur. Bu komisyon, büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise il özel idaresi bünyesinde faaliyet gösterir. Komisyon; valilik, ilgili belediye ve ruhsat sahibi şirket temsilcilerinden oluşur.

Komisyon, ruhsat sahasındaki faaliyetlerin projeye, çevre ve insan sağlığına uygun yürütülmesini kontrol ederek madencilik faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması dâhil gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar.

Komisyon geçici olarak durdurma faaliyetlerini Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük, komisyonun maden bölgeleri ile ilgili faaliyetlerini inceler ve denetler.

Ruhsat sahibi tarafından, ocak başı satış tutarının %0,5'i, komisyonun maden bölgesi için yapacağı harcamaları karşılamak üzere, büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, diğer illerde ise il özel idaresi hesabına yatırılır. Maden bölgesindeki her grup maden işletme ruhsatı için bu Kanun kapsamında irtifak ve/veya intifa hakkı tesis edilebilir ve kamulaştırma yapılabilir. Maden bölgesi alanında rüdvans sözleşmesi yapılamaz ve varsa mevcut sözleşmeler iptal edilir.

Maden bölgesi ilan edilmesi, ruhsatların birleştirilmesi, taksiri ve iptal edilmesi, yatırım giderlerinin belirlenmesi ve ödenmesi, maden sahalarının ihale edilmesi, rezerv tespiti ve ruhsatlandırma, bir veya birden fazla il sınırına giren maden bölgeleri komisyonunun oluşturulması, toplanma ve çalışma süresi, görev ve yetkileri, faaliyetlerin inceleme ve denetimi ile ruhsatların taşınması, proje ve planlaması gibi uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

2. Maden Bölgeleri

Esasen maden bölgeleri, maden hukuku açısından yeni bir kavram değildir. 3213 sayılı Maden Kanununun değiştirilen 29/son fıkrası hükmü de maden bölgelelerinden söz ediyordu. 7020 sayılı Kanununun 10. maddesi ile değişik 3213 sayılı Maden kanununun 29/Son hükmünde, I. Grup ve II(a) Grubu madencilik faaliyetlerinin

kısıtlanması ve taşınmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmişti. Bu kez, 7020 sayılı Kanun önceki düzenlemenin ruhsat olarak kapsamını genişletmiş ve ayrıntılı bir düzenleme getirmiştir.

7020 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenleme ile, birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında, yapılan üretimin çevresel etkileri, şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde "maden bölgesi" ilan edilebileceği öngörülmüştür. Bu suretle maden bölgelerinin oluşturma sebep ve gerekçeleri somutlaştırılmıştır.

Maden bölgeleri oluşturulması, maden ruhsatlarının kamu gücü kullanılarak değiştirilmesi ve hatta sona erdirilmesi sonucunu doğurduğundan, ruhsat güvencesi ile yakından ilgilidir (**Mustafa TOPALOĞLU, Maden Ruhsatlarının Güvenilirliği Ruhsat Güvencesi, Türkiye Madencilik Derneği Sektörden Haberler Bülteni, Sayı: 38, Haziran 2011, Sayfa: 42-43.**). Ancak başka türlü maden bölgesi yürütülecek alanda madencilik yürütülmesi mümkün olmazsa, istisnaen gidilecek bir yol ve çare olmalıdır. Maddede sayılan gerekçelerin yerine geldiği çok titiz bir şekilde incelenmelidir. Aksi halde maden ruhsatları ile zaten çok düşük seviyede olan ruhsat güvencesi iyice azalacaktır. Madencilik sektörüne yatırım yapacak yerli ve yabancı yatırımcı bulmak çok zorlaşacaktır.

Önceki düzenlemede maden bölgeleri sadece I.Grup madenler ve II. Grup (a) bendi madenler için oluşturulabilirken, yeni düzenlemede grup sınırlaması yapılmadan bütün gruplar hakkında ma-

den bölgesi oluşturmak mümkün olmuştur.

Maden bölgeleri sayılan bu şartların yerine gelmesiyle MİGEM'in teklifi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanın onayı ile kurulmakta ve ilan edilmektedir. Maden bölgesi ilan edildikten sonra gerekli işlemler MİGEM tarafından yürütülmektedir.

2.1.Ruhsatların Birleştirilmesi

7020 sayılı Kanun maden bölgesinde belirlenen alanlardaki maden ruhsatlarının bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi için MİGEM'e yetki vermiştir. Maden bölgesi ilan edilen alanda ruhsatların birleştirileceği "belirlenen alanın" nasıl belirleneceği Kanunda açıklanmamıştır. Çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek alanın tayin ve tespitinde objektif ölçütlere yer verilmesi yerinde olur.

Maden bölgesinde belirlenen alandaki ruhsatların birleştirilmesi için maden ruhsat sahiplerinin talepte bulunması öngörülmüştür. Birleştirme talebinde bulunan ruhsat sahiplerinin de toplam rezervin en az yarısına sahip olmaları şarttır. Eğer iki ruhsat sahibi birleştirme talebinde bulunuyor ise taliplerden birinin rezerv oranı en az %10 olması zorunludur. O zaman taliplerden birinin %10 diğerinin %90 olacaktır. Bu hüküm çok kötü bir şekilde kaleme alınmıştır.

İkiden fazla, örneğin üç talip varsa, birinin %1, ikincisinin %2 ve sonuncunun %97 olması halinde birleştirme talebi kabul edilmeyecek midir, sorusuna olumsuz cevap vermek güçtür. ▶